

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

תאריך: 13.3.2019

בתשובה נא לציין: 31490

בדואר רשום ובפקס

לכבוד
ח"כ איילת שקד
שרת המשפטים
משרד המשפטים
רח' צאלח א-דין 29,
9711052
ירושלים

שלום רב,

הנדון: מחאה חריפה ודרישה בעניין מינויים של עו"ד חנניה גוגנהיים ועו"ד
שלמה ויזן לכהן כדיינים בבתי הדין לעררים

"בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה" (שופטים פרק
כ"ה פסוק כ"א)

1. בשם המוקד להגנת הפרט, עמותת היושבת בירושלים ומסייעת, בין השאר, לתושבי ירושלים המזרחית, תושבי הגדה המערבית ותושבי רצועת עזה אשר נפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה מגנה על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעוררת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו, הריני לפנות אלייך בעניין שבכותרת.
2. היום, ה-13.3.2019, פורסמה בכלי התקשורת הידיעה כי עורכי הדין שפריטהם בכותרת מונו על ידך, ככל הנראה אמש, לכהן כדיינים בבתי הדין לעררים.
3. לאור מועד פרסום מינויים של עורכי דין אלו לכהונה בבתי הדין לעררים, כמו גם הרקע ממנו הם באים, אנו רואים לנכון להגיש לך בזאת מחאה חריפה ודרישה בצידה, והכל כפי שיפורט להלן.

מחאה חריפה על מחטף מינוי דיינים ערב בחירות כלליות

4. כידוע, בעוד פחות מחודש ימים תיערכנה בחירות כלליות לכנסת. הממשלה הנוכחית בה הינך מכהנת כשרת המשפטים, אינה פועלת עוד מכח אמון הכנסת אלא מכח עקרון הרציפות השלטונית, וזאת עד לכינונה של ממשלה חדשה.
5. בהתאם לכך, נהוג ומקובל כי הפעילות השלטונית נמשכת כסדרה בתקופת הבחירות. בד בבד נקבע בפסיקה, כי הממשלה והשרים בממשלת מעבר וערב בחירות מחויבים לנהוג "באיפוק הראוי למעמד של ממשלה יוצאת":

"עקרון האיזון הנדרש בין איפוק לעשייה בעת שלטון מעבר מוצא את ביטויו, בין היתר, בתחום המינויים לתפקידים ציבוריים, מקום שמעורבים בכך גורמים פוליטיים שמעמדם המשפטי ערב הבחירות ניזון ממעמדה המיוחד של ממשלת מעבר, וגורלם בממשל הבא, שלאחר הבחירות, אינו ידוע. בגדר האיזונים הנדרשים בתחום זה, וככלל, נתקבלה

ההשקפה כי ראוי הוא כי מינויים לתפקידים בשירות הציבורי לא יבוצעו בידי גורמי ממשל אלה אלא ימתינו עד לכינון ממשל חדש, אלא מקום שיש באיזו תפקיד מסוים צורך חיוני של ממש אשר אם לא ייענה, יצור חלל העלול לפגוע באינטרס ציבורי חשוב ... בהקשר זה, די אף במראית פני הדברים, העלולה להעלות חשד או ספק לפגם בהליך המינוי, כדי להצדיק בדרך כלל הימנעות ממנו בתקופה של "בין השמשות" השלטוני, נוכח הפגיעה העלולה להיגרם בכך לאימון הציבור, גם אם, לגופו, לא דבק בהליך פסול מהותי.

(סעי' 10 לפסק דינה של כב' השופטת פורקצ'יה בבג"ץ 8815/05 לנדשטיין נ' שפיגלר).

(ההדגשות הוספו ע"י הח"מ).

6. מינויים של דיינים לכהונה בבתי הדין לעררים אינו מינוי למשרה מן המניין. בתפקידם, דייני בתי הדין היושבים בדין, חורצים גורלות של אנשים רבים לשבט ולחסד והמטריה בה הם עוסקים רגישה ביותר ונוגעת בטבורה לזכויות יסוד ולזכויות אדם במובן הבסיסי ביותר.
7. לאור האמור, וללא צורך להכביר במילים יתר על המידה, אנו רואים לנכון להביע בזאת מחאה חריפה על מינויים של דיינים חדשים לבתי הדין לעררים בתקופה זו, ולומר דברים כהווייתם. מינויים אלו מעלים בעינינו לכל הפחות טעם לפגם. בתקופת בין שמשות זו, בה קיים ממילא חשש מוגבר לכריכת שיקולים מפלגתיים ואישיים בהליכי מינוי מועמדים למשרות ציבוריות – ומקל וחומר כאשר מדובר באיזו משרות כה רגישות כמינוי דיינים לבתי הדין לעררים – מן הראוי היה כי השר הממונה ינהג דווקא באיפוק. ברם, אישור מינויים של הדיינים שבנדון, מעלה חשש לכאורה, כי לא זו בלבד שהאיפוק לא היה חלק מההליך שקדם להליך המינוי, אלא שמהפרסומים בכלי התקשורת אף עולה כי דווקא הרקע ממנו מגיעים הדיינים והשקפת עולמם, היו, לכל הפחות, חלק מהעילה למינויים בחופזה עובר לכהונה של ממשלה חדשה.
8. לסיכום פרק זה בפנייתנו נבקש להפנותך להנחיות היועץ המשפטי לממשלה הנחיה מס' 1.1501 ושכותרתה "מינויים בתקופת בחירות" כפי שהיא מפורסמת באתר משרדך באינטרנט.

דרישה לחתימה על הסדר למניעת ניגוד עניינים

9. לצד מחאתנו הנ"ל, וככל שהדבר לא נעשה עד כה, אנו מעלים בזאת דרישה נחרצת לפיה דיינים המתגוררים בהתנחלויות ומאחזים בתחומי השטחים הכבושים, יחתמו על הסדר למניעת ניגוד עניינים שייאסור עליהם לשבת בדין בעניינם של פלסטינים תושבי השטחים, לרבות ירושלים המזרחית, בטרם ייכנסו לתפקידם. זאת, בהתאם לרוח ההסדר שנחתם אך לפני מספר חודשים עם כבוד הדיין דורפמן. נסביר.
10. בשנת 2018 נדרש כבוד הדיין דורפמן לחתום על הסדר למניעת ניגוד עניינים הכולל איסור גורף לעסוק בהליכים לאיחוד משפחות ואף בכל עניין, ולו המינורי ביותר, בעל זיקה לכך (ר' סעי' 6 (3) להסדר שנחתם עמו ביום 23.5.2018), אך ורק מהטעם כי הוא נוטל חלק בהליך לאיחוד משפחות.
11. על פי הפרסומים השונים בכלי התקשורת, עו"ד גוגנהיים הינו תושב התנחלות ולפיכך דרישה זו מכוונת בראש ובראשונה לעניינו. מקום מגוריו של עו"ד ויזן לעומת זאת, לא פורסם בכלי התקשורת. ברם, ככל שעו"ד ויזן הינו תושב התנחלות או מאחז בשטחים הכבושים אף הוא, אזי דרישתנו לחתימה על הסדר למניעת ניגוד

עניינים תקפה לגביו – כמו גם לגבי כל מינוי עתידי למשרת דיינות בבתי הדין לעררים.

12. בכל הכבוד הראוי, עמדתנו בעניין ברורה. הדעת אינה סובלת, בלשון המעטה, כי דיינים תושבי התנחלויות ומאחזים ישבו בדין בעניינם של פלסטינים תושבי השטחים הכבושים, המתגוררים בישראל, ויחרצו את גורלם. כיצד יכול דין החי בשטחים הכבושים, ולפיכך ברי מה עמדתו בשאלת חוקיות השליטה הישראלית בשטחים הכבושים, לשבת בדין ולדון בשאלות הנוגעות למרכזי חיי עוררים פלסטינים ולסבירות והגינות החלטות הרשויות בעניינים העוסקים בתושבי ירושלים המזרחית ובני משפחתם תושבי השטחים הכבושים?

13. אין זה ראוי – ואף לא הגיוני – כי מי שמתגורר מחוץ לשטחה הריבוני של מדינת ישראל, בשטחים הכבושים, ידון בעניינו של מי שפנה לרשויות המדינה בהתאם לדין בבקשה להסדרת מעמדו בשטחה הריבוני, ויכריע בשאלה האם יש לאפשר לאותו אדם להתגורר בשטח המדינה שהדין עצמו מתגורר מחוצה לו. זאת ועוד. כיצד יוכל אדם הרואה בשטחים הכבושים חלק בלתי נפרד משטחה הריבוני של מדינת ישראל או מתגורר באותם שטחים, לשבת בדין ולקבוע כי תושב השטחים אינו ראוי להתגורר בשטחה של ישראל ועליו לחזור למקום מוצאו – השטחים? הרי להשקפתו, מדובר ביחידה טריטוריאלית אחת ולא ניתן להחיל דין שונה על בעלי הדין.

14. לפיכך ובבחינת נאה דורש ונאה מקיים ועל מנת שלא לנהוג באיפה ואיפה, אנו דורשים כי דיינים החיים בהתנחלויות או מאחזים יחתמו על הסדר למניעת ניגוד עניינים ולא יישבו בדין בהליכים הנוגעים לתושבי השטחים הכבושים ובכלל זאת תושבי ירושלים המזרחית.

בברכה וכבוד רב,

גיסיקה מונטל
מנכ"לית

העתק:

היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד ד"ר אביחי מנדלבלית
עו"ד הגב' מיכל צוק-שפיר, ראשת בתי הדין לעררים